

YEREL YÖNETİMLER ÖNCÜLÜĞÜNDE YAPILAN KENTSEL YENİLEME PROJE UYGULAMALARI ÜZERİNE BİR İNCELEME

H. Çağla¹, Ş. İnam²

¹Selçuk Üniversitesi, Kadınhanı Faik İçil Meslek Yüksekokulu, Harita Kadastro Programı, hcagla@selcuk.edu.tr

²Selçuk Üniversitesi, Mühendislik Mimarlık Fakültesi, Jeodezi ve Fotogrametri Müh. Bölümü, Kamu Ölçmeleri Anabilim Dalı, sinam@selcuk.edu.tr

ÖZET

Türkiye'nin planlama gündemi, 2000'li yıllardan başlayarak kentsel yenileme üzerine odaklanmıştır. 2004 yılından sonra devreye giren yeni yasalar, ülkenin kentsel yenileme üzerine olan tüm söylemlerinin değişmesi sonucuna yol açmıştır. Bu dönemde kentsel yenileme, ilgili çevrelerde ilk kez etraflıca tartışılmaya başlanmıştır; yerel yönetimler bu kavrama, imarla ilgili tüm sorunlarından kurtuluş yolu olarak sahip çıkmışlardır.

Kentlerin, fiziksel, ekonomik ve aynı zamanda sosyal açılardan bozulması ile sonuçlanan süreci önlemede yerel yönetimler ne yazık ki yeterince etkili olamamıştır. Tarihi kent merkezleri, bir zamanlar belli bir amaçla inşa edilip sonradan terk edilmiş sanayi ve depolama alanları, dokular, el değiştirmiş, sakinleri değişmiş özgün nitelikli mahalleler ve benzeri alanlar kaybolup gitmiştir.

Günümüzde, kentsel yenileme, kentleşmeye yönelik yaklaşımların yeniden gözden geçirildiği, sürdürülebilir ve sağlıklı kent mekânların oluşturulması, mevcut imar planlarının ve uygulamasının gözden geçirilerek yeniden içerik kazandırılacağı bir dönem olarak algılanmaktadır. Bir yenileme projesinin gerçekleştirilebilmesi için yasal ve yönetsel araçlar, mali imkânlar, personel ve uygulayıcı kurumlar büyük önem taşır.

Kentsel yenileme politika ve stratejilerine uygun bir kurumsal örgütlenmenin oluşturulması, projelerin başarılı olarak hayata geçirilmesi açısından çok önemlidir. Ülkemizde kentsel yenileme projelerinin gerçekleştirilebilmesi için ulusal ölçekte bir strateji planı ve plana bağlı olarak kurumsal bir yapı ile yasal düzenlemeye ve bir fona ihtiyaç vardır.

Bu çalışmada, yerel yönetimlerin öncülüğünde yapılacak, kentsel yenileme uygulamaları üzerine öneriler getirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Kentsel Yenileme, Yerel Yönetimler, Uygulama

ABSTRACT

AN INVESTIGATION ON THE URBAN RENEWAL PROJECT APPLICATIONS DONE BY THE LEADERSHIP OF THE LOCAL GOVERNMENTS

The planning agenda of Turkey has been focused on urban renewal since the 2000s. The validity of the current laws after 2004 has changed all of the statements on the urban transformation of the country. In this period, urban renewal was started to discuss, and local governments have accepted the notion as the solution of the problems related to reconstruction.

Unfortunately, the local governments haven't been efficient enough to prevent the process resulted with the corruption of the cities in physical, economic and social aspects. The historical city, centres, industrial and storing areas which were built for a certain reason at one time and abandoned later, authentic neighbourhoods and similar places of which structures and dwellers were changed has been lost their functions and vanished.

In today's world, urban transformation has been perceived as a period of revision of the approaches for urbanization, forming continuous and healthy places in a city, giving a new content to the current reconstruction plans by revising the plans and their applications. To realize an urban renewal project, legal and administrative instruments, financial opportunities, staff and the institutions which will apply the project has a great importance.

Establishing an appropriate institutional organisation to the urban renewal policies and strategies is very important in order to implementation the projects successfully. In our country, in order to realize the urban transformation projects, a strategy plan in national scale, and a legal arrangement with institutional structure related to the plan and a fund are needed.

In this study, suggestions will be put forth about the urban renewal applications which will be carried out by the leadership of the local governments.

Key words: Urban Renewal, Local Governments, Application

1.GİRİŞ

Toplumsal değişim ve biçimlenme sürecinde, bir çok boyutları ile kentleşme kendine özgü belirgin nitelikler taşımaktadır. Özellikle bizim gibi Gelişmekte olan ülkelerde kentleşme hem geleneksel, hem de çağdaş kurumların ve toplumsal ekonomik yapıların birlikte olduğu bir süreci yaşamaktadır.

Kentlerimiz, günümüzde aşırı nüfus yığılmaları, ekonomik şartlar, sosyal bilinçsizlik ve yanlış yer seçimi tercihleri, arz-talep eğilimleri gibi çeşitli nedenlere bağlı bir çöküş yaşamaktadır. Türkiye’ de de kuvvetle hissedilen bu çöküş, yalnızca hala kentleşme sancıları çekmekte olan az gelişmiş ülkelerde değil; 19. yüzyıldan bu yana hızlı dönüşüm süreçleri yaşayan gelişmiş ülkelerde de görülmektedir.

Kentlerin çeşitli faktörler sonucu çöküntüye uğraması, ilgili çevreleri bu çöküntüyü ortadan kaldıracak çözüm arayışlarına yönelmiştir. Kentsel dönüşüm (yenileme) kavramı, işte bu arayışların bir sonucu, bir çözüm yolu olarak ortaya atılmıştır (Çakılcıoğlu ve Cebeci,2003).

Genel bir çerçeveye içinde, kentsel yenileme, farklı nedenlerden ötürü zaman süreci içinde eskimiş, köhnemiş, yıpranmış ya da kimi durumlarda terk edilmiş, vazgeçilmiş kentsel dokunun, günün sosyo-ekonomik ve fiziksel koşulları göz önünde tutularak değiştirilmesi, dönüştürülmesi, ıslah edilmesi ve yeniden canlandırılarak kente kazandırılması olarak ifade edilmiştir (Özden.2001).

Kentsel yenileme projeleri, “yaşanabilir sağlıklı kentlerin oluşturulması ” genel hedefiyle birlikte;

- Kaçak yapılaşmış alanların dönüştürülmesi,
- Doğal afetlerle doğrudan etkilenecek olan sakıncalı alanlarda yer seçmiş konut veya başka kullanım alanlarının dönüştürülmesi,
- Kent içinde kalan kullanımı sakıncalı çalışma alanlarının dönüştürülmesi,
- Kent içinde niteliksiz, sağlıksız alanların ve yaşanabilir kent standartları dışında kalan alanların dönüştürülmesi,
- İşlevini yitirmiş tarihi mekânların, koruma alanlarının dönüştürülmesi,

konularını içerir.

Türkiye’de yerel yönetimlerin uyguladığı farklı dönüşüm problemlerine karşı verilen cevaplarda, genelde dönüşüm sorunlarının fiziksel mekânın dönüşümüne indirildiği; dönüşümün toplumsal, ekonomik ve çevresel boyutlarının göz ardı edildiği gözlenmiştir. Hâlbuki kentsel dönüşüm, fiziksel mekânın dönüşümünün yanı sıra, sosyal gelişim, ekonomik kalkınma, çevreyle ilgili ve doğal dengenin korunması ve sürdürülebilirliğinin sağlanması ile birlikte kapsamlı ve bütünlük bir yaklaşımla ele alındığı takdirde başarıya ulaşabilir (Kayasu ve Yaşar, 2003).

2. YENİ YASAL DÜZENLEMELER VE KENTSEL YENİLEME

Zaman içinde işlevini kaybeden ve/veya eskiyip köhneyen, sağlıksız yapı ve konfor koşullarına rağmen aslında potansiyel bir değere de sahip olan kentsel parçalarını, belli sosyal ve ekonomik programlar çerçevesinde, ilgili aktörlerin katılımıyla yeniden kente kazandırılması" gerekmektedir. Amaç; tüm yerleşim alanlarının, bilim, teknik ve sanat kurallarına uygun sürdürülebilir gelişme ilkesi doğrultusunda, sağlıklı ve güvenli yaşam çevrelerinin oluşturulması, afete duyarlı, kentsel standartlara uygun olarak kullanılmasına yönelik iyileştirme, tasfiye ve yenilenmesini sağlamak amacıyla, ilgili idare eliyle yeni yerleşim ve gelişim alanları açmak, ucuz yapı ve arsa üretmek üzere, toplumsal katılıma dayalı, düzenleme ilke ve esasları ile bunlara ilişkin uygulama yöntemlerini belirlemektir.

Dinamik bir yapıya sahip olan kentlerde dönüşüm süreçleri farklı zaman dilimlerinde farklı şekillerde gelişmektedir. Birçok ülkede bu dönüşümlere şart olarak farklı zamanlarda farklı müdahale biçimleri ortaya çıkmaktadır. Tüm bu müdahalelerin temelinde de kentlerde ortaya çıkan bozulmanın giderilmesi yatmaktadır. Türk kentlerinde de 1950li yıllardan başlayarak hızlı bir kentleşme süreci yaşanmıştır. 1980lere gelindiğinde ise İstanbul, Ankara ve İzmir gibi büyük kentlerde hızlı kentleşmenin yanı sıra kentsel dönüşüm de önem kazanmaya başlamıştır (Kara,2007).

Bir yenileme projesinin gerçekleştirilebilmesi için yasal ve yönetsel araçlar, mali imkânlar, personel ve uygulayıcı örgüt büyük önem taşır (Özden,2001).

Türkiye’nin planlama gündemi, 2000’li yıllardan başlayarak kentsel dönüşüm üzerinde odaklanmıştır. 2004 yılından sonra devreye giren yeni yasalar, ülkenin kentsel dönüşüm üzerine olan tüm söylemlerinin değişmesi sonucuna yol açmıştır. Türkiye’de, planlama süreçlerine ilişkin mevzuatın temelini, 3194 sayılı imar kanunu, 5393 sayılı belediye yasası, 5216 sayılı Büyükşehir belediyeleri yönetim yasası, 2981 sayılı imar affi yasası gibi planlamayı yönlendiren yasalar oluşturmaktadır.

Türkiye’de gecekonduların yenilenerek kentsel arsa pazarına kazandırılmasına ilişkin ilk uygulama yöntemi ıslah imar planlarıdır. Islah İmar Haritaları, 2981 sayılı İmar ve Gecekondular Mevzuatına Aykırı Yapılara Uygulanacak Bazı

İşlemler ve 6785 Sayılı İmar Kanununun Bir Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun kapsamında kalan alanlarda ıslah imar planlarına uygun olarak imar parselleri oluşturmak maksadıyla belediye veya valilik tarafından re'sen yapılan veya yaptırılan, arazinin temizlenerek alt yapısının getirilmesi ve parselasyon yapılmasından ilgili belediyenin sorumlu olduğu, yeni yapılaşmanın ise gecekondular ile müteahhittin varacağı anlaşma ile şekillenebilen alanlardır (Uzun ve Çete, 2006).

Kentsel alanların dönüştürülmesi ve yenilenmesi ile ilgili, 2005 tarihinde yürürlüğe giren 5393 sayılı Belediye Kanunu uygulamada büyük bir açılım sağlamıştır. Bu kanunun 73 üncü maddesi ile Belediyelere, kentin gelişimine uygun olarak eskiyen kent kısımlarını yeniden inşa ve restore etme, konut alanları, sanayi ve ticaret alanları, teknoloji parkları ve sosyal donatılar oluşturma, deprem riskine karşı tedbirler alma veya kentin tarihî ve kültürel dokusunu korumak amacıyla kentsel dönüşüm ve gelişim projeleri uygulama yetkisi tanınmıştır. Bu kanunun ilgili maddesine göre belediye, kentin gelişimine uygun olarak eskiyen kent kısımlarını yeniden inşa ve restore etmek; konut alanları, sanayi ve ticaret alanları, teknoloji parkları ve sosyal donatılar oluşturmak, deprem riskine karşı tedbirler almak veya kentin tarihî ve kültürel dokusunu korumak amacıyla kentsel dönüşüm ve gelişim projeleri uygulayabilir.

Bugün gelişmiş ülkelerin hemen hepsinde kentsel dönüşüm uygulamaları yerel yönetimlerin en önemli gündem maddeleri arasında yer almaktadır. Hızla gelişmekte olan ülkemizde de bu konuda harekete geçmenin zamanı gelmiştir.

3. YEREL YÖNETİMLER VE KENTSEL YENİLEME

Türkiye’de yerel yönetim sistemi il, kent, köy ve bu üç birim arasında işlevsel ortaklıklar anlamına gelen birliklerden oluşur. Birinci kademede, kentlerin yönetim birimi olan belediyeler ile kırsal yerleşmelerin yönetim birimi olan köy muhtarlıkları vardır. İkinci kademede, il temelinde il özel idaresi yer alır. Yerel yönetim birlikleri, bu üç yerel yönetim türü arasında bir ya da birkaç amaçla kurulmuş olan yapılardır.

Yerel yönetimler, Anayasa gereğince, özerk yönetim birimleridir. Merkezi yönetimin hiyerarşik denetimi altında değil, vesayet denetimi altında iş görürler. Merkezi yönetimin bu birimler üzerindeki vesayetinin içeriği ve sınırları yasa ile açıkça belirlenmek zorundadır. Merkezi yönetim ile yerel yönetimler arasındaki ilişkide politika geliştirme, planlama, eşgüdüm ve rehberlik ana eksenini oluşturur (URL1).

1980’ li yıllarla birlikte kentlerin gündeminde önemli bir yer tutmaya başlayan kentsel dönüşüm projeleri yerel yönetimler için önemli bir araç olarak ortaya çıkmıştır. Kentsel dönüşüm projeleri, kentlerin çöküntü alanlarının iyileştirilmesi ve gecekonduların yerine daha sağlıklı yaşam çevreleri üretiminin kolaylaştırılması için büyük önem taşımaktadır. Ancak ne yazık ki kentsel dönüşüm projeleri, dönüşüm alanlarının ekonomik, sosyal, fiziksel ve çevresel yapısının uzun vadeli olarak iyileştirilmesini hedeflemekten çok yerel yönetimler ve farklı çıkar grupları için bir gelir kaynağına dönüşmeye başlamıştır. Bu durum da projelerin temel hedeften sapmalara ve sağlıksız kentsel çevrelerin oluşumuna yol açmaktadır (Akkar,2007).

Türkiye’ de kentsel alanları planlama sistemi; yapılaşmayı geriden takip eden, esnek olmayan, geniş kapsamlı planlama yönetiminin, yeterli katılımın ve etkinliğinin sağlanmadığı bir yapıdadır. Bu çerçevede planlama; tarihi eserlerin ve ortak yaşam kaynaklarının yitirilmesinde, donatısız mekansal gelişiminde, ilave imar haklarının dağıtılmasında, yatay ve düşeyde yoğunlaşma sürecinde ve yasadışı gelişmelerin yasalaşması bir araç olarak kullanılmıştır (Koç ve Gül, 2003) .

Yerel yönetimler; üniversitelerin, sivil toplum kuruluşlarının ve meslek odalarının eleştirilerini dikkate almadan, hazırlama ve onay süreçlerinde tek yetkili oldukları planları / projeleri acil olarak hayata geçirmektedirler (İnam ve Çağla,2006).

Bugün, çoğunlukla gecekondular ve/veya eskimiş tarihi konut alanlarında yaşayan, sosyal güvenceleri olmayan ve düşük gelir grubunda bulunan insanlar, ne yapacaklarını, kime başvuracaklarını ve başlarına ne geleceğini bilmeden çaresizce beklemektedirler (Göksu,2004).

Sürdürülebilir ve yaşanılabilir kentlerin oluşmasında, kentsel yenileme ve dönüşüm projeleri süreçlerinde izlenmesinde gereken temel ilkeleri şu şekilde değerlendirebiliriz (URL2).

3.1. Planlamanın Bütünlüğü

Olağanüstü planlama olayları gibi ele alınan kentsel dönüşüm ve yenileme projeleri, bütüncül planlama yaklaşımı hiçe sayılarak, kentlerin değer kazanmış ya da değer kazanmaya aday parçalarına yönelik olarak kurgulanmakta, bu durum kentlerin dengesiz ve sağlıksız büyümesine yol açmakta, dolayısıyla da sorunlara köklü çözümler üretilememektedir. Oysa kentsel dönüşüm ve yenileme süreçleri, planlama sürecinin olağan parçaları olarak ele alınmalı, bütüncül planların işaret ettiği şekilde yönetilmelidir.

3.2. Çok Boyutluluk ve Uzun Dönem

Kentsel dönüşüm / yenileme uygulamaları yalnızca fiziki değil, ekonomik ve sosyal boyutları da kapsayacak şekilde çok bileşenli olarak kurgulanmalı ve uygulanmalıdır. İnsanların kurduğu sosyal ve ekonomik ilişkiler, içinde yaşadıkları fiziki mekânı biçimlendirmede etkilidir. Bu ilişkileri yeterince sorgulamayan ve çözümlenmeyen bir fiziki mekân tasarımı kabul edilemez.

Toplumsal ve iktisadi kapasiteyi geliştirecek, sürdürülebilirliği sağlayacak ve yeni iş alanları oluşturacak etkin sosyo-ekonomik programlar, kentsel dönüşüm ve yenileme süreçlerinin temel unsurları olmalıdır. Bu programlarla beslenmeyen kentsel dönüşüm ve yenileme süreçleri kabul edilemez.

3.3. Katılım ve Karar Alma

Kentsel dönüşüm ve yenileme süreçleri yaşayanlar ile birlikte kararlaştırılmalı, geliştirilmeli, planlanmalı ve yönetilmelidir. Süreçten herhangi bir kesimin herhangi bir gerekçeye sığınarak dışlanmaması gerekir. Katılım modelleri, yaşayanların sosyo-kültürel ve ekonomik özelliklerine uygun olarak kurgulanmalı, bu tip pratiklere alışık olmayanlara karşı sabırlı davranılmalı ve yaratıcı yöntemler geliştirilmelidir. Katılım modelleri iyi kurgulanmış ve karar alma süreçleri bu modeller üzerinden gerçekleştirilmiş bir kentsel dönüşüm ya da yenileme süreci, hem daha uygulanabilir olacak, hem de toplumsal uyumun artmasına ve demokrasi kültürünün yerleşmesine olanak tanıyacaktır.

3.4. Şeffaflık ve Hesap Verebilirlik

Kentsel dönüşüm ve yenileme süreçlerinin şeffaf, dolayısıyla hesap sorulabilir şekilde yönetilmemesi, kentsel dönüşüm uygulamalarına ve dönüşümün uygulayıcılarına olan güveni sarsmaktadır. Hâlbuki şeffaflık hem hesap verebilirliği sağlayacak, hem de gündeme gelebilecek spekülasyonların önünü kesecektir. Katılımla alınan kararlar ve bunların gerekçeleri konusunda da her aşamada herkese açık, doğru ve zamanında bilgilendirme ve belgeleme yapılmalıdır.

3.5. Uzmanlık

Şeffaflığın ve katılımın sağlanması koşulu ile kentsel dönüşüm ve yenileme süreçlerinin bilgi, birikim ve deneyim sahibi uzmanlar tarafından yönetilmesi, süreci spekülatif ve politik müdahalelerden arındıracaktır.

Şeffaflığın ve katılımın sağlanamaması halinde en iyi uzmanların bile yapabilecekleri sınırlı olacaktır. Diğer yandan, kentsel yenileme ve dönüşüm projelerini yürüten uzmanların çok boyutluluk ve katılım ilkelerine inanmaları ve bunları uygulayabilecek donanımda olmaları önem taşımaktadır.

3.6. Yer Seçimi, Özgünlük ve Gereksinimler

Kentsel dönüşüm ve yenileme alanlarının yer seçim kararları katılımcı yaklaşımlarla verilmeli, sınırların saptanmasında, modellerin seçilmesinde bilimsel ölçütler kullanılmalı ve ilgili bölgelerin sorunlarını yansıtan veriler temel alınmalıdır. Süreç, bu bölgelerin özgün niteliklerine ve gereksinimlerine uygun olarak planlanmalı ve yönetilmelidir. Mevcut uygulamalar hemen her bölgede birbirine benzeyen ya da özgünlük ve gereksinimlerden bağımsız çözüm önerileri getirmektedir.

3.7. Etaplama

Temel ilkelerden kopmadan sürdürülebilir bir proje yönetiminin sağlanması ve hedefe ulaşılması, doğru bir etaplamanın yapılması ve şeffaf süreçler içerisinde uygulanması ile mümkün olabilir. Etkin bir etaplama, projelerin uygulanabilirliğini de arttıracaktır. Mevcut uygulamalarda tatmin edici bir etaplama tespit edilememiştir.

3.8. Uygulamanın İzlenmesi

Kentsel dönüşüm ve yenileme, uygulama sonrasında da izlenmesi gereken süreçlerdir. Yerel yönetimler projelerin tamamlanmasından sonraki süreci de düzenli olarak izlemeli, gerekli hallerde projelerin hedeflerine uygun olarak ya da katılımcı bir yaklaşımla proje hedeflerini revize ederek sürece müdahale etmeli ve projenin gidişatını kamuoyu ile paylaşmalıdır. Ülkemizde sık göremediğimiz başarı hikâyeleri ancak bu izleme süreçleri ile gerçekleştirilebilir.

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

Ülkemizde, kentsel dönüşümün gerçekleşmesi için ulusal ölçekte bir strateji planı ve bu plana bağlı olarak çalışan kurumsal bir yapı ile yasal düzenleme ve fona ihtiyaç bulunmaktadır. Bir bölgede kentsel yenileme projelerinin gerçekleştirilmesi için Büyükşehir belediyeleri öncülüğünde, ilçe belediyesi düzeyinde hazırlanacak stratejik planlar çerçevesinde, birtakım kurumsal ve kurumsal olmayan örgütlenmelere gereksinim vardır.

Kentsel dönüşüm projeleri, uzun-vadeli projelerdir. Bu projelerde, kurumsal yapılar değişkenlik gösterebilir de, farklı ilgi grupları arasında işleyen ortaklıkların oluşturulması ve sürdürülmesi gerekmektedir. Kentsel dönüşüm projelerinin sürdürülebilirliğindeki diğer önemli etken, ilgi grupları tarafından projelerin sahiplenilmesinin ve harekete geçirilen ortak çabanın devamlılığının sağlanmasıdır.

Yenilemeye yönelik planlamalarla, planlanan/yenilenmesi düşünülen alanlardaki mekânsal değişikliklerin yanında, o çevrede yaşayan insanların yaşamlarında kaçınılmaz olarak kısmen büyük değişikliklere uğramaktadır. Bu bakımdan kent yenilemesi, hemşerilerin planlamaya katılımının en fazla sağlanabileceği/sağlanması gerektiği planlama türüdür. Kent yenilemesi genelde, yenilenmesi gerekli olan alanlarda oturan insanların yaşam koşullarını iyileştirmek, o yörelerin mekânsal ve hatta toplumsal sorunlarını gidermek/azaltmak amacıyla yapılır. Buradaki amaç, yenilenme bölgesinde oturan insanı başka yere gitmeye zorlamak değil, o insanı yenileme sürecinde kazanmaktır.

Bu işlem gerçekleştirilirken yapılacak olan fiziki imar planlaması ve bunların zemine uygulaması ile mevcut kadastral altlıklar yenilenip, mülkiyeti kullanım durumu güncellenecek, sağlıklı ve yaşanabilir kentsel mekânlar oluşacaktır. Bu bağlamda kentsel dönüşüm, kentlerin yeniden ve yenilikçi bir anlayışla ele alınıp “fiziksel çevre” kalitesini yükseltmede önemli bir araçtır kılınmalıdır (Çağla,2007). Kentsel dönüşümün sürdürülebilir kentlerin oluşumundaki önemine binaen, bu projelerin oluşumunda;

- O yerin sakinlerinden oluşan bir “yerel halk komitesinin” danışmanlık/yönlendirme hizmetine,
- Harita ve Kadastro Mühendisleri, Şehir Bölge Plancılar, Mimarlar, Ekonomistler, Sosyologlar, Çevreciler ve Hukukçulardan oluşan bir teknik komite (Teknik danışman niteliğinde) yerel yönetimlere müşavirlik hizmetine,
- Planların uygulanması ve kontrolü konusunda sorumlulukları olan yerel yönetim temsilcilerine,
- Merkezi yönetim temsilcilerine (yerel yönetimi denetlemekle görevli),
- Sivil Toplum kuruluşları (Dernekler, vakıflar, birlikler) ve mülk sahibi,

gibi konuyla ilgili olanlar, hep birlikte yer almalıdır.

KAYNAKLAR

Akcar, Z. M., Kentsel Dönüşüm Üzerine Batıdaki Kavramlar,Tanımlar,Süreçler Ve Türkiye, Planlama TMMOB Şehir Plancılar Odası Yayını, 2006/2 ISSN 1300-7319, s. 29-38, Ankara, 2006.

Çağla,H., Kentsel Dönüşüm Çalışmalarının Mülkiyet Kullanımına Olan Etkisi Üzerine Bir Araştırma Ve Konya Örneği,S.Ü FBE Yüksek Lisans Tezi, Konya, 2007.

Çakılcıoğlu, M., Cebeci, F.Ö., Kentin Çöküntü Alanlarında Uygulamada Yetersiz Kalan İmar Planlarının Yerine Alternatif Planlama Süreçleri. Kentsel Dönüşüm Sempozyumu, 11-13 Haziran, İstanbul, 2003.

Göksu, A.F., Zeytinburnu Kentsel Dönüşüm Projesi ve Katılım Modeli, 2004, İstanbul, www.kentselyenileme.org, 2007

İnam,Ş.,Çağla.,H. A Research On The Contribution Of Urban Transformation Projects To The Renewal Of Cadastral Activities In Turkey, XXIII FIG Congress, Munich, Germany, October 8-13, 2006

Kara,G., Kentsel Dönüşüm Uygulamaları, 11.Türkiye Harita Bilimsel ve Teknik Kurultayı, 2-6 Nisan 2007, Ankara

Kayasu,S.,Yaşar,S.S., Kentsel Dönüşüm Üzerine Bir Değerlendirme:Kavramlar,Gözlemler. Kentsel Dönüşüm Sempozyumu, 11-13 Haziran 2003, İstanbul.

Koç,E.,Gül,A., Kentsel Dönüşümde İmar Uygulama Araçları. Kentsel Dönüşüm Sempozyumu, 11-13 Haziran 2003, İstanbul

Özden,P.P., Kentsel Yenileme Uygulamalarında Yerel Yönetimlerin Rolü Üzerine Düşünceler Ve İstanbul Örneği ,İ.Ü.Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi, No: 23-24 (Ekim 2000-Mart 2001)

Yerel Yönetimler Öncülüğünde Yapılan Kentsel Yenileme Proje Uygulamaları Üzerine Bir İnceleme

Uzun,B.,Çete,T., Gelişmekte Olan Ülkelerde Yasadışı Yerleşim Sorunlarının Çözümü için Bir model Yaklaşımı Önerisi. Jeodezi Jeoinformasyon Arazi Yönetimi dergisi, Sayı:93, Ankara, 2005.

Uzun,C.N.,Yeni Yasal Düzenlemeler Ve Kentsel Dönüşüme Etkileri, Planlama TMMOB Şehir Plancılar Odası Yayını, ISSN 1300-7319,s 49-52, 2006.

(URL1) www.yerelnet.org.tr

(URL1) <http://www.yapi.com.tr/>_Haberler/kamuoyuna-kentsel-donusum-ve-yenileme-uygulamaları-hakkında-duyuru, 19.02.2008